

0410Ε. Η μελέτη της οργάνωσης στην Κοινωνική Ψυχολογία

Διδάσκουσα: Θάλεια Κωνσταντινίδου

Στο μάθημα παρουσιάζονται: α. μια γενική εικόνα της οργανωσιακής θεωρίας και έρευνας με όρους επιστημολογικών προτύπων, β. η επιμέρους θεωρία και έρευνα σχετικά με τις οργανώσεις στην κοινωνική ψυχολογία, γ. η επιμέρους θεωρία και έρευνα σχετικά με το σχολείο ως οργάνωση, δ. η επιμέρους θεωρία και έρευνα στην Κοινωνική Ψυχολογία σε σχέση με την ηγεσία στις οργανώσεις, και ειδικότερα σε σχέση με την εκπαιδευτική ηγεσία, και ε. η επιμέρους θεωρία και έρευνα σχετικά με την ταυτότητα στις οργανώσεις, και ειδικότερα την οργανωσιακή ταυτότητα στο σχολείο.

Βιβλιογραφία

- Alvesson, M. & Spicer, A. (Eds.) (2010) *Metaphors we lead by: Understanding leadership in the real world*. London: Routledge.
- Barling, J. & Cooper, C.L. (Eds.) (2008) *The Sage handbook of organizational behavior*. Volume 1: Micro-perspectives. London: Sage.
- Μπουραντάς, Δ. (2018) *Ηγεσία*. Αθήνα: Παπαδόπουλος.
- Bryman, A., Collinson, D.L., Grint, K., Jackson, B. & Uhl-Bien, M. (Eds.) (2011) *The Sage handbook of leadership*. London: Sage.
- Burrell, G. & Morgan, G. (1979) *Sociological paradigms and organizational analysis: Elements of the sociology of corporate life*. London: Heinemann Educational Books.
- Clegg, S.R. & Cooper, C.L. (Eds.) (2008) *The Sage handbook of organizational behavior*. Volume 2: Macro-approaches. London: Sage.
- Clegg, S.R., Hardy, C., Lawrence, T. & Nord, W.R. (Eds.) (2013) *The Sage handbook of organization studies*. 2nd ed. London: Sage.
- Fairhurst, G. (2007) *Discursive leadership: In conversation with leadership psychology*. London: Sage.
- Grant, D., Hardy, C., Osrick, C. & Putnam, L.L. (Eds.) (2004) *Handbook of organizational discourse*. London: Sage.
- Grant, D., Hardy, C. & Putnam, L.L. (Eds.) (2011) *Organizational discourse studies*. 3 vols. London: Sage.
- Grant, D. & Osrick, C. (Eds.) *Metaphor and organizations*. London: Sage.
- *Greenberg, J. & Baron, R.A. (2013) *Οργανωσιακή ψυχολογία και συμπεριφορά*. Αθήνα: Gutenberg.
- Hatch, M.J. & Cunliffe, A.L. (2013) *Organization theory: Modern, symbolic and postmodern perspectives*. 3rd ed. Oxford: Oxford University Press.
- Hewstone, M., Stroebe, W. & Jonas, K. (Επιμ.) (2020) *Εισαγωγή στην κοινωνική ψυχολογία*. 2^η έκδ. Αθήνα: Παπαζήσης.
- Hogg, M.A. & Vaughan, G.M. (2010) *Κοινωνική ψυχολογία*. Μετφρ. Α. Αρβανίτης & Ε. Βασιλικός. Αθήνα: Gutenberg.
- Κάντας, Α. (1995) *Οργανωτική – Βιομηχανική ψυχολογία*. 3 τόμ. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Κοκκινάκη, Φλ. (2005) *Κοινωνική ψυχολογία: Εισαγωγή στη μελέτη της κοινωνικής συμπεριφοράς*. Αθήνα: Τυπωθήτω – Γιώργος Δαρδανός.
- Lakoff, G. & Johnson, M. (2005) *Ο ρόλος της μεταφοράς στην καθημερινή μας ζωή*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Πανεπιστημίου Μακεδονίας.
- March, J.G. & Simon, H.A. (2003) *Οργανώσεις*. Αθήνα: Κριτική.
- *Morgan, G. (2002) *Οι όψεις της οργάνωσης: Εισαγωγή στη θεωρία οργάνωσης*. Αθήνα: Καστανιώτης.
- *Northouse, P.G. (2019) *Ηγεσία: Θεωρία και πράξη*. Αθήνα: Παπασωτηρίου.
- Örtenblad, A., Trehan, K. & Putnam, L. (Eds.) (2016) *Exploring Morgan's metaphors: Theory, research and practice in organizational studies*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Robbins, S.P. & Judge, T.A. (2018) *Οργανωσιακή συμπεριφορά*. 2^η έκδ. Αθήνα: Κριτική.
- *Ruby-Davies, C.M., Stephens, J.M. & Watson, P. (Επιμ.) (2022) *Εγχειρίδιο κοινωνικής ψυχολογίας της σχολικής τάξης*. Αθήνα: Gutenberg.
- Strati, A. (2000) *Theory and method in organization studies: Paradigms and choices*. London: Sage.
- Tsoukas, H. & Knudsen, C. (Eds.) (2005) *Oxford handbook of organization theory: Meta-theoretical analysis*. Oxford: Oxford University Press.
- Βακόλα, Μ. & Νικολάου, Ι. (2019) *Οργανωσιακή ψυχολογία και συμπεριφορά*. 2^η έκδ. Αθήνα: Rosili.
- Vipert, C. (2004) *Theories of macro-organizational behavior: A handbook of ideas and explanations*. Armonk, NY: M.E. Sharpe, Inc.
- *Yukl, G. (2009) *Η ηγεσία στους οργανισμούς*. Αθήνα: Κλειδάριθμος.

Με αστερίσκο (*) σημειώνονται τα προτεινόμενα συγγράμματα του μαθήματος.

Αξιολόγηση των φοιτητριών/τών

Η αξιολόγηση στο μάθημα γίνεται με **μία εργασία (μέχρι 3 άτομα) 4.000 λέξεων** που υποβάλλεται στο e-class σε μορφή .doc(x) ή .pdf μέχρι τη μέρα της εξέτασης στο μάθημα στη διάρκεια της εξεταστικής περιόδου (χειμερινού εξαμήνου ή Σεπτεμβρίου).

Υπάρχει δυνατότητα επιλογής ανάμεσα σε:

1. Ένα **ερευνητικό άρθρο** (δηλ. άρθρο όπου παρουσιάζεται μια συγκεκριμένη έρευνα – θεωρητικό πλαίσιο, ερευνητικά ερωτήματα (ή σκοπός της έρευνας), μέθοδος συλλογής και ανάλυσης δεδομένων, ανάλυση δεδομένων, συμπεράσματα, εξαιρείται η βιβλιογραφική έρευνα) **αποκλειστικά** από το περιοδικό *Educational Administration Quarterly* <https://journals.sagepub.com/loi/EAQ> . Πρόσβαση στο πλήρες κείμενο (από το 1999 και μετά) δίνεται μέσω Heal-Link από το δίκτυο του Πανεπιστημίου, επιλέξιμα είναι μόνο τα main/original (research) articles και όχι τα θεωρητικά ή μεθοδολογικά άρθρα ή άρθρα με βιβλιογραφική έρευνα, ούτε τα editorials, short notes, book reviews, essay reviews. Εργασίες με άρθρα από άλλα περιοδικά δε γίνονται δεκτές.

Προσοχή! Εκτός πανεπιστημίου, πρόσβαση στο πλήρες κείμενο των άρθρων του περιοδικού δίνεται μέσω της υπηρεσίας VPN <http://noc.uowm.gr/www/services/vpn/>.

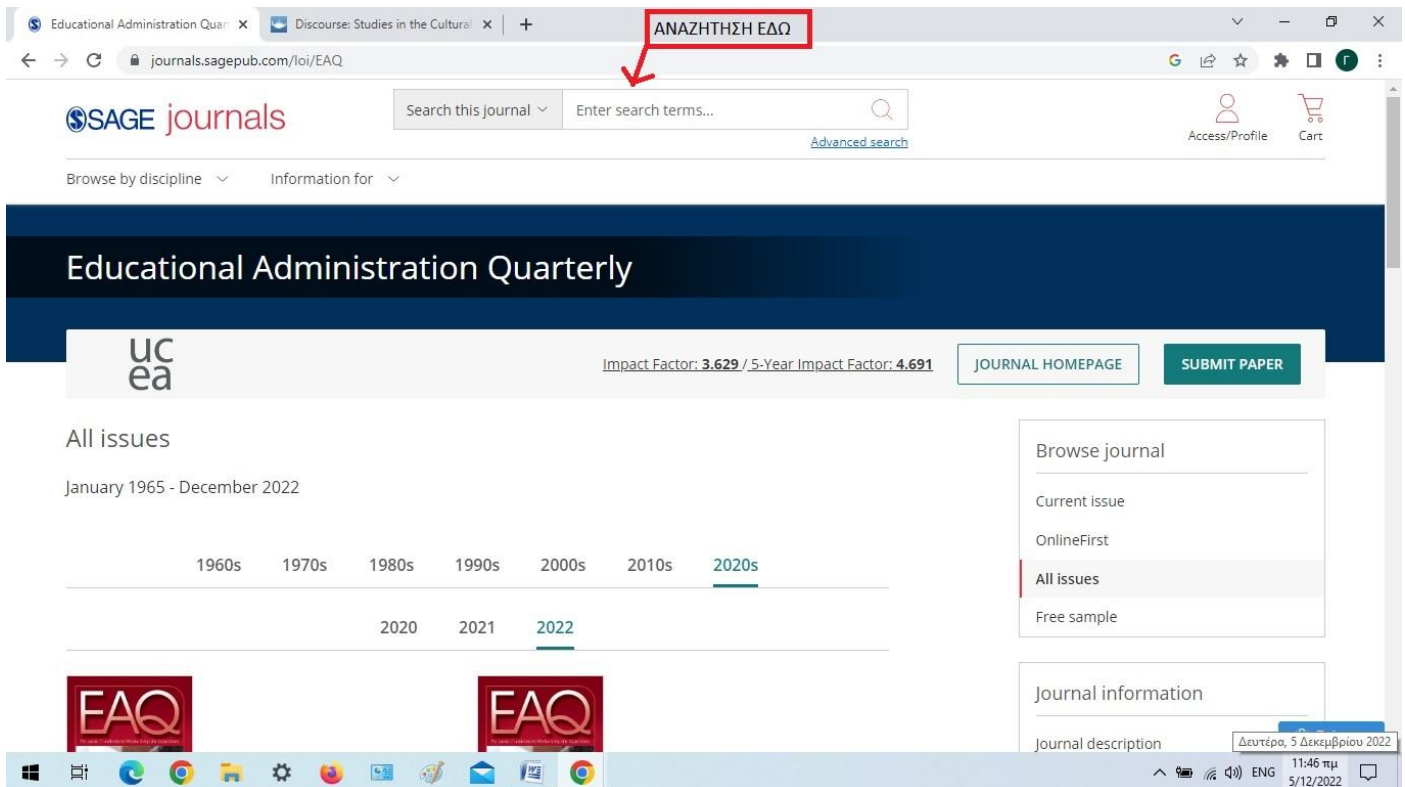
ή

1. Δύο **ερευνητικά άρθρα** (δηλ. άρθρα όπου παρουσιάζεται μια συγκεκριμένη έρευνα – θεωρητικό πλαίσιο, ερευνητικά ερωτήματα (ή σκοπός της έρευνας), μέθοδος συλλογής και ανάλυσης δεδομένων, ανάλυση δεδομένων, συμπεράσματα, εξαιρείται η βιβλιογραφική έρευνα) με θέματα **Οργανωσιακής Ψυχολογίας** (δηλαδή, θέματα που αφορούν το χώρο εργασίας και αυτό σημαίνει ότι η έρευνα αφορά εργαζόμενους), **αποκλειστικά** από τα περιοδικά ελεύθερης πρόσβασης *Ψυχολογία* <https://ejournals.epublishing.ekt.gr/index.php/psychology/issue/archive> και *Hellenic Journal of Psychology* <https://ejournals.lib.auth.gr/hjp/issue/archive> . Για θέματα έρευνας Οργανωσιακής Ψυχολογίας μπορείτε να συμβουλευτείτε τους πίνακες περιεχομένων σχετικών συγγραμμάτων στον Εύδοξο <https://service.eudoxus.gr/search/#s/%CE%BF%CF%81%CE%B3%CE%B1%CE%BD%CF%89%CF%83%CE%B9%CE%B1%CE%BA%CE%AE%20%CF%83%CF%85%CE%BC%CF%80%CE%B5%CF%81%CE%B9%CF%86%CE%BF%CF%81%CE%AC/0> (είναι αναρτημένοι και σε φάκελο στα Έγγραφα, στο e-class). Επίσης, μπορείτε να συμβουλευτείτε σχετικό λήμμα στη Wikipedia https://en.wikipedia.org/wiki/Industrial_and_organizational_psychology .

Η αναζήτηση άρθρων αποτελεί σημαντικό μέρος της διαδικασίας εκπόνησης της εργασίας και χρειάζεται να γίνεται πολύ προσεκτικά.

Εργασίες με άρθρα που δεν είναι ερευνητικά ή άρθρα από διαφορετικά περιοδικά δε γίνονται δεκτές.

Για αναζήτηση με λέξεις κλειδιά στο *Educational Administration Quarterly*, γράφετε τις λέξεις στο **Search this journal: Enter search terms...** και κάνετε κλικ στο εικονίδιο με τον μεγεθυντικό φακό. Για κάθε νέα αναζήτηση, επιστρέφεται στην αρχική σελίδα.

Σημαντικό: Τα άρθρα στέλνονται μόλις επιλεγούν σε μορφή .pdf (πλήρες κείμενο) ηλεκτρονικά στη διεύθυνση ekonstantinidou@uowm.gr. Οι εργασίες αναρτώνται στο e-class τη μέρα που έχει δηλωθεί το μάθημα στο πρόγραμμα της εξεταστικής είτε του εξαμήνου που διδάσκεται το μάθημα είτε του Σεπτεμβρίου.

I. Δομή της εργασίας με ερευνητικό άρθρο από το περιοδικό *Educational Administration Quarterly*

Τίτλος

Ο τίτλος θα πρέπει να περιλαμβάνει το τίτλο και το έτος δημοσίευσης του πρωτότυπου άρθρου, π.χ. «Παρουσίαση του ερευνητικού άρθρου...»

Εισαγωγή: Τεκμηριώνετε α) γιατί επιλέξατε το συγκεκριμένο ερευνητικό άρθρο ως αντιπροσωπευτικό της ακαδημαϊκής μελέτης της οργάνωσης της εκπαίδευσης, και β) για ποιους λόγους θεωρήσατε σημαντικό το θέμα του άρθρου και τη διερεύνησή του με τη συγκεκριμένη μέθοδο. Παρουσιάζετε σύντομα το ερευνητικό σκεπτικό του άρθρου σύμφωνα με τις/τους συγγραφείς, αναφέροντας και το επίσημο θεσμικό πλαίσιο που αυτές/οί επικαλούνται, προκειμένου να τεκμηριώσουν τη σπουδαιότητα της έρευνάς τους (εφόσον αυτό το αναφέρουν οι συγγραφείς).

Κυρίως μέρος:

Σε 4 ενότητες: 1. Παρουσιάζετε/σχολιάζετε το θεωρητικό πλαίσιο του άρθρου και τα ερευνητικά ερωτήματα του άρθρου, 2. Παρουσιάζετε/σχολιάζετε το μεθοδολογικό πλαίσιο του άρθρου σχετικά με τη συλλογή και

ανάλυση των δεδομένων, 3. Παρουσιάζετε/σχολιάζετε την ανάλυση/τα ευρήματα του άρθρου, και 4. Παρουσιάζετε/σχολιάζετε τα συμπεράσματα του άρθρου.

Συζήτηση: Ανακεφαλαιώνετε σύντομα τα παραπάνω. Αποτιμάτε τη συμβολή της συγκεκριμένης έρευνας στη μελέτη της εκπαίδευσης, επισημαίνοντας και τα όρια της συμβολής της. Αντλώντας από σχετική ακαδημαϊκή βιβλιογραφία, αποτιμήστε με τεκμηριωμένο τρόπο τις δυνατότητες συμβολής της συγκεκριμένης έρευνας στη μελέτη της εκπαίδευσης και στον σχεδιασμό εκπαιδευτικών παρεμβάσεων, με βάση τις ιδιαιτερότητες του ελληνικού πλαισίου.

Βιβλιογραφία: Περιλαμβάνετε το άρθρο και οποιαδήποτε άλλη επιπλέον βιβλιογραφική πηγή χρησιμοποιήσατε, κατά προτίμηση δημοσιευμένη. Για τη σύνταξη των βιβλιογραφικών παραπομπών ακολουθείτε τον Οδηγό Συγγραφής Πτυχιακής Εργασίας <https://nured.uowm.gr/wp-content/uploads/2015/12/odigos-ptyxiaki.pdf>.

Κριτήρια αξιολόγησης της εργασίας

1.Εισαγωγική παρουσίαση του σκεπτικού των συγγραφέων του πρωτότυπου άρθρου και του σκεπτικού της επιλογής του άρθρου	Συνοπτική παρουσίαση και τεκμηρίωση της επιλογής του άρθρου με βάση τα προσωπικά ενδιαφέροντα, την επαγγελματική εμπειρία και τη διερεύνηση της υπάρχουσας σχετικής ακαδημαϊκής βιβλιογραφίας τόσο σε σχέση με το θέμα του άρθρου όσο και σε σχέση με τη χρήση ποιοτικών μεθόδων στην εκπαιδευτική έρευνα.
2.Παρουσίαση/σχολιασμός του θεωρητικού πλαισίου και τα ερευνητικά ερωτήματα του άρθρου	Επεξήγηση του σκεπτικού της έρευνας σε σχέση με το θεωρητικό πλαίσιο και τα ερευνητικά ερωτήματα με βάση τις βιβλιογραφικές αναφορές στο πρωτότυπο άρθρο και οποιαδήποτε επιπλέον σχετική βιβλιογραφία.
3.Παρουσίαση/σχολιασμός του μεθοδολογικού πλαισίου του άρθρου	Επεξήγηση της επιλογής των μεθόδων συλλογής και ανάλυσης δεδομένων ως εμπειρικής τεκμηρίωσης της απάντησης στα ερευνητικά ερωτήματα με βάση τις βιβλιογραφικές αναφορές στο πρωτότυπο άρθρο και οποιαδήποτε επιπλέον σχετική βιβλιογραφία.
4.Παρουσίαση/σχολιασμός της ανάλυσης/ευρημάτων του άρθρου	Επεξήγηση/σχολιασμός της ανάλυσης/ευρημάτων με βάση τις βιβλιογραφικές αναφορές στο πρωτότυπο άρθρο και οποιαδήποτε επιπλέον σχετική βιβλιογραφία.
5.Παρουσίαση/σχολιασμός των συμπερασμάτων του άρθρου	Επεξήγηση των συμπερασμάτων της έρευνας σε σχέση με τα ερευνητικά ερωτήματα με βάση τις βιβλιογραφικές αναφορές στο πρωτότυπο άρθρο και οποιαδήποτε επιπλέον σχετική βιβλιογραφία.
6.Κριτική αναστοχαστική συζήτηση της συμβολής του άρθρου στη μελέτη της εκπαίδευσης και στη διατύπωση προτάσεων	Αποτίμηση της συμβολής του άρθρου στην ανάπτυξη της ακαδημαϊκής γνώσης σε σχέση με την εκπαίδευση με τη χρήση ποσοτικών ή ποιοτικών μεθόδων και στον

παρέμβασης, με σύνδεση με το ελληνικό πλαίσιο	σχεδιασμό εκπαιδευτικών παρεμβάσεων με βάση σχετική βιβλιογραφία.
7.Δομή της εργασίας και γλωσσική επιμέλεια	Τήρηση της αναλογίας σε έκταση μεταξύ των επιμέρους εννοιών της εργασίας με οδηγό το πρωτότυπο άρθρο και άλλα δημοσιευμένα άρθρα παρόμοιων ποιοτικών ερευνών που αξιοποιήθηκαν από τη βιβλιογραφία. Τήρηση των γλωσσικών συμβάσεων, γραμματικών και συντακτικών, του γραπτού ακαδημαϊκού λόγου.
8.Συνολική εκτίμηση	Αξιόπιστη παρουσίαση του σκεπτικού του πρωτότυπου άρθρου και προβληματισμός με λογική συνοχή, σε επιχειρηματολογικό, ρέοντα ακαδημαϊκό γραπτό λόγο

II. Δομή της εργασίας με 2 ερευνητικά άρθρα με θέματα Οργανωσιακής Ψυχολογίας από τα περιοδικά *Ψυχολογία* ή/και *Hellenic Journal of Psychology*

Τίτλος

Ο τίτλος θα πρέπει να περιλαμβάνει τους τίτλους και το έτος δημοσίευσης των πρωτότυπων άρθρων, π.χ. «Συγκριτική παρουσίαση των άρθρων...»

Εισαγωγή: Τεκμηριώστε α) γιατί επιλέξατε τα συγκεκριμένα θέματα οργανωσιακής ψυχολογικής έρευνας για σύγκριση, και β) για ποιους λόγους θεωρήσατε σημαντικά τα θέματα αυτά. Παρουσιάστε σύντομα το ερευνητικό σκεπτικό του κάθε άρθρου, αναφέροντας και το επίσημο θεσμικό πλαίσιο που επικαλούνται οι συγγραφείς, προκειμένου να τεκμηριώσουν τη σπουδαιότητα της έρευνάς τους (εφόσον αυτό το αναφέρουν οι συγγραφείς).

Κυρίως μέρος:

Σε 4 ενότητες: 1. Παρουσιάστε τα θεωρητικά πλαίσια των άρθρων και συγκρίνετέ τα μεταξύ τους επισημαίνοντας ομοιότητες και διαφορές. 2. Παρουσιάστε τα ερευνητικά ερωτήματα των άρθρων και συγκρίνετέ τα μεταξύ τους επισημαίνοντας ομοιότητες και διαφορές. 3. Παρουσιάστε τα μεθοδολογικά πλαίσια των άρθρων και συγκρίνετέ τα μεταξύ τους επισημαίνοντας ομοιότητες και διαφορές. 4. Παρουσιάστε τα ευρήματα των άρθρων και συγκρίνετέ τα μεταξύ τους επισημαίνοντας ομοιότητες και διαφορές.

Συζήτηση: Ανακεφαλαιώστε σύντομα τα παραπάνω. Αποτιμήστε με τεκμηριωμένο τρόπο τη συμβολή των συγκεκριμένων ερευνών στην επιστημονική γνώση σε σχέση με την εκπαίδευση.

Βιβλιογραφία: Περιλαμβάνετε τα δύο άρθρα και οποιαδήποτε άλλη βιβλιογραφική πηγή χρησιμοποιήσατε, κατά προτίμηση δημοσιευμένη. Για τη σύνταξη των βιβλιογραφικών παραπομπών ακολουθείτε τον Οδηγό Συγγραφής Πτυχιακής Εργασίας <https://nured.uowm.gr/wp-content/uploads/2015/12/odigos-ptyxiaki.pdf>.

Κριτήρια αξιολόγησης της εργασίας

1. Εισαγωγή της εργασίας και σύντομη παρουσίαση του σκεπτικού των άρθρων, και με αναφορά στο θεσμικό πλαίσιο	Τεκμηρίωση της επιλογής των άρθρων ως σημαντικών για τη μελέτη του συγκεκριμένου θέματος έρευνας
2. Παρουσίαση και σύγκριση των θεωρητικών πλαισίων	Επεξήγηση του θεωρητικού πλαισίου που επικαλούνται οι συγγραφείς, προκειμένου να τεκμηριώσουν το σκεπτικό

των άρθρων	της έρευνάς τους
3. Παρουσίαση και σύγκριση των ερευνητικών ερωτημάτων των άρθρων	Επεξήγηση των ερευνητικών ερωτημάτων των άρθρων σε σχέση με το θεωρητικό πλαίσιο που επικαλούνται οι συγγραφείς
4. Παρουσίαση και σύγκριση του μεθοδολογικών πλαισίων των άρθρων	Επεξήγηση της επιλογής μεθόδων συλλογής και ανάλυσης δεδομένων ως εμπειρικής τεκμηρίωσης των ερευνητικών ερωτημάτων
5. Παρουσίαση και σύγκριση ευρημάτων των άρθρων	Επεξήγηση των ευρημάτων των άρθρων ως απαντήσεων στα ερευνητικά ερωτήματα
6. Παρουσίαση και σύγκριση των συμπερασμάτων των άρθρων και αναστοχαστική συζήτηση της συμβολής των άρθρων στην επιστημονική γνώση	Σύντομη ανακεφαλαίωση και επέκταση των συμπερασμάτων των άρθρων
7. Δομή της εργασίας και γλωσσική επιμέλεια	Ίση κατανομή του αριθμού των λέξεων στις ενότητες της εργασίας με βάση τη δομή της. Γλωσσική επιμέλεια του κειμένου, ιδιαίτερα στις ομαδικές εργασίες, ώστε να μη δίνει την εντύπωση ανεπεξέργαστης συρραφής.
8. Συνολική εκτίμηση	Αξιόπιστη παρουσίαση του σκεπτικού του κάθε άρθρου και σύνθεση όλων μαζί σε συνεκτικό και επιχειρηματολογικό ακαδημαϊκό γραπτό λόγο.

Σύγγραμμα

Η επιλογή συγγράμματος είναι στην ευχέρεια των φοιτητριών/τών.

Φωτοτυπημένο υλικό:

1. Van Yperen, N.W. & Van de Vliert, E. (2007) Η κοινωνική ψυχολογία στους οργανισμούς. Στο M. Hewstone & W. Stroebe (Επιμ.) *Εισαγωγή στην κοινωνική ψυχολογία*. Αθήνα: Παπαζήσης, σ. 737-772.
2. Greenberg, J. & Baron, R.A. (2013) *Οργανωσιακή ψυχολογία και συμπεριφορά*. Αθήνα: Gutenberg. Κεφάλαιο 1. Ο επιστημονικός κλάδος της οργανωσιακής συμπεριφοράς, σ. 43-98 & Παράρτημα 1. Μαθαίνοντας για τη συμπεριφορά στους οργανισμούς: Θεωρία και έρευνα, σ. 1011-1029.
3. Hogg, M. & Vaughan, G. (2010) *Κοινωνική ψυχολογία*. Αθήνα: Gutenberg. Κεφάλαιο 9. Ηγεσία και λήψη αποφάσεων, σ. 394-440.

Το φωτοτυπημένο υλικό βρίσκεται στο βιβλιοπωλείο του Παπανέστορα, Φλώρινα.